

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

w sprawie z wniosku Banku (...) - Spółki Akcyjnej w W.

przy uczestnictwie Z. S.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia wobec Z. S.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 sierpnia 2008 r.,
zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 25 kwietnia 2008 r., sygn. akt X Ga (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z 25 kwietnia 2008 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania Z. S. od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającej jego apelację od postanowienia orzekającego pozbawienie tego uczestnika prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres pięciu lat.

Sąd drugiej instancji uznał, że skarga kasacyjna nie zawiera wniosku o zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia (art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.), ponieważ wprost wskazuje na postanowienie Sądu Rejonowego (I instancji).

W zażaleniu na to postanowienie uczestnik zarzucił naruszenie art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 4, art. 398⁶ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez ich niewłaściwą wykładnię i błędne zastosowanie oraz naruszenie art. 130 § 1 w zw. z art. 13 § 2 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c. przez ich niezastosowanie. W uzasadnieniu przytoczył argumenty wskazujące jego zdaniem, że ze względu na funkcję wniosku wyrażającego wolę oraz zakres wzruszenia orzeczenia podlegającego uchyleniu (II CKN 711/2000) oraz na kilkakrotne powtórzenie od jakiego orzeczenia została skarga wniesiona, nie ma jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych w tym przedmiocie, mimo że skarżący domaga się w niej uchylenia także orzeczenia sądu pierwszej instancji, które to żądanie nie mogłoby jednak zostać uwzględnione bez uchylenia orzeczenia sądu drugiej instancji. Niedokładność w sformułowaniu wniosku nie mogła mieć żadnego znaczenia dla jej rzeczywistej treści i zakresu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wypełniając wymagania formalne skargi kasacyjnej uczestnik postępowania wskazał jako zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z 25 stycznia 2008 r. sygn. akt X Ga (...) oddalające jego apelację i w stosunku do tego orzeczenia („Zaskarżonemu postanowieniu zarzucam...”) przytoczył podstawy, natomiast na str. (...) zamieścił wniosek o następującym brzmieniu: „W związku ze wskazanymi zarzutami wnoszę o:

A. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

B. Uchylenie w całości Postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 3 października 2007 roku w przedmiocie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej [sygn. akt XIV Gzd (...)] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ł. lub innemu Sądowi równorzędnemu”.

Uzasadniając podstawy kasacyjne skarżący wykazywał liczne uchybienia sądu pierwszej instancji, odwołując się w pewnych fragmentach również do orzeczenia Sądu Okręgowego [np. na str. (...): „do postawionego w tym zakresie zarzutu Sąd Okręgowy w tej części w istocie się nie odniósł”. Nie można wykluczyć, że orzeczenia sądu odwoławczego dotyczył fragment ze str. (...): „Sąd Apelacyjny twierdzi dalej... „bądź na str. 11.: „Sąd przyznał pierwszeństwo zasadzie koncentracji materiału dowodowego [tak, Uzasadnienie s. (...)]” oraz na str. (...): „str. (...) uzasadnienia Sądu odwoławczego”]. Na

str. (...) formułując zarzuty dotyczące ustalenia winy uczestnika skarżący pisał, że „... także Sąd Okręgowy w kwestii winy nie oparł się na żadnych intersubiektywnie przekazywalnych przesłankach...”.

Inne znowu fragmenty uzasadnienia dotyczyły mniej lub bardziej wyraźnie uzasadnienia sądu obydwu instancji lub zawierały cytaty bez oznaczenia ich źródła lub wskazywały uzasadnienie „zaskarżonego orzeczenia”, co kieruje zarzut ku orzeczeniu sądu pierwszej albo drugiej instancji.

W uzasadnieniu skargi znajdują się fragmenty analizujące bądź podważające ustalenia faktyczne dokonane przez sąd określany jako „Sąd Rejonowy lub Sąd I-ej instancji”, albo ogólnie przez „Sąd” lub „Sąd Apelacyjny”.

Konkluzja wywodów skargi zawarta w ostatnim zdaniu brzmi następująco:” W związku z charakterem zarzutów kasacyjnych formułowanych przeciwko zaskarżonemu orzeczeniu, a w szczególności w związku z faktem, iż konsekwencją jej ewentualnego uwzględnienia będzie konieczność istotnego uzupełnienia materiału dowodowego, Skarżący wnosi jak, w *petitum pisma*”.

Ustawowy model skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym jest odmienny od prezentowanego w rozpoznawanej sprawie, jest ona bowiem środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c. oraz art. 376 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze). Ponieważ przepisy prawa upadłościowego i naprawczego nie zawierają szczegółowych postanowień dotyczących skargi kasacyjnej, z upoważnienia zawartego w art. 13 § 2 k.p.c., w rozpoznanej sprawie stosuje się przepisy art. 398⁴ § 1 k.p.c. wymieniające tzw. konstruktywne elementy skargi, których brak powoduje konieczność odrzucenia skargi (art. 398⁶ § 2 k.p.c.). Rygoryzm przejawiający się w takim unormowaniu jest usprawiedliwiony przede wszystkim publicznoprawną funkcją tego środka zaskarżenia a także stanowi konsekwencję przymusu adwokackiego i radcowskiego. Środek zaskarżenia sporządzany przez wysokokwalifikowanych prawników powinien spełniać wymagania uwalniające postępowanie kasacyjne od czynności zbędnych, jakie towarzyszą zwykle załatwianiu spraw prowadzonych przez osoby nieposiadające przygotowania zawodowego. Trybunał Konstytucyjny w ramach swych kompetencji wprowadza pewne korekty do istniejącego modelu skargi rozluźniając ustanowione rygory. W zakresie wymagań konstrukcyjnych skargi przykładem może być wyrok z dnia 1 lipca 2008 r. sygn. akt SK 40/07 (Dz. U. Nr 120, poz. 779), jednak rozstrzygnięcie to nie ma zastosowania w rozpoznawanej sprawie. Pozostaje wobec tego rozstrzygnąć

trafność zarzutów zażalenia, w którym skarżący zapewnia wielokrotnie, że zna reguły zaskarżania skargą kasacyjną. Nie kwestionując prawdziwości tych twierdzeń należy uznać ich bezskuteczność w rozpoznawanej sprawie, ponieważ żądanie uchylenia wyłącznie postanowienia sądu pierwszej instancji zostało sformułowane jednoznacznie. Skarga kasacyjna pozostawia zatem poza zakresem dopuszczalnego wzruszenia prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego, wskutek czego nie może odnieść skutku i jest niedopuszczalna.

Na marginesie tej sprawy ujawnia się problem oczywistych omyłek w pismach procesowych pełnomocników zawodowych. Gdyby nawet w ramach rozumowania prawniczego dopuścić możliwość cofnięcia lub sprostowania oczywistej omyłki także pełnomocnika zawodowego, to wypadek taki musiałby mieć usprawiedliwienie w jednoznacznych sformułowaniach dalszej części skargi. W rozpoznawanej sprawie nie ma podstaw do takiego rozumowania, skoro wywody uzasadnienia powiększają jeszcze wątpliwości co do intencji autora skargi kasacyjnej. Nie można zatem przypisać zaskarżonemu postanowieniu błędu w ustaleniach stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, a zażalenie podlega oddaleniu zgodnie z art. 394¹ § 1 i 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.